

Oppgave 1 (teller 20%)

- a) Forklar hva som menes med universelle og behovsprøvde velferdsordninger, og gi et eksempel på hver type ordning
- b) Hva er et ikke-rivaliserende gode? Gi et eksempel på et slikt gode.
- c) Forklar hva en etterspørselskurve i et marked er, og hva en etterspørselastisitet er.

Oppgave 2 (teller 50%)

Vi ser på et marked for elektrisk kraft og antar at det kan modelleres som et marked med såkalt fullkommen konkurranse.

- a) Forklar ved hjelp av en figur hvordan pris og omsatt mengde bestemmes i marked med fullkommen konkurranse.
- b) Hva blir effektene av at produsentenes kostnader øker? Hvordan vil effektene avhenge av hvor prisfølsom etterspørselen er? Forklar ved hjelp av en figur.

Høye strømpriser i det norske kraftmarkedet har ledet til krav om at myndighetene må gripe inn for å dempe utgiftsøkningen for husholdninger og bedrifter.

- c) I Norge har myndighetene valgt å subsidiere strøm. Forklar ved hjelp av en figur hvilke effekter en subsidie har i et marked, og gi en samfunnsøkonomisk vurdering av å innføre en subsidie. Du kan se på en stykksubsidie, det vil si et kronebeløp per kilowatt-time.
- d) Noen har argumentert for at myndighetene bør sette en maksimalpris på strøm. Forklar ved hjelp av en figur hvilke effekter en maksimalpris har i et marked, og gi en samfunnsøkonomisk vurdering av å innføre maksimalpris.

Oppgave 3 (teller 30%)

- a) Forklar hvordan en produsent med markedsrett velger hvor mye den skal produsere.

I kraftmarkedet finnes det enkelte produsenter som er så store at de kan påvirke markedsprisen i det området de opererer. Det gjelder spesielt i situasjoner der overføringskapasiteten med omkringliggende områder er begrenset. Gjennom utnyttelsen av markedsrett, påvirker den store produsenten markedsprisen for andre aktører på markedet, det vil si andre produsenter og forbrukerne av kraft.

- b) Hvem vinner, og hvem taper på at produsenten utnytter sin markedsrett? Begrunn svaret verbalt.

Økt overføringskapasitet mellom områder kan gjøre at flere produsenter kan selge i markedet hvor den store produsenten tidligere var enerådende.

- c) Forklar hvorfor en slik økning av overføringskapasiteten til omkringliggende områder vil gjøre etterspørselskurven til den store produsenten mer elastisk (flatere). Forklar hvordan dette vil påvirke den pris den store produsenten setter.